

UPPTÄCK NORDEN – SVERIGE – Politik & Ekonomi

OM SERIEN

Filmserien Upptäck Norden är en filmserie som handlar om just Norden och dess länder. Syftet med filmerna är att ge en faktagrund för att kunna resonera kring likheter och skillnader mellan länder och regioner i Norden. Filmerna innehåller avsnitt om Historia, Geografi, Natur, Näringar och Ekonomi, Politik, Kultur och vardagsliv samt Miljö.

Ämne: SO

Målgrupp: Från 10 år

Antal filmer i serien: 15 st

Längd: 12-25 min

OM FILMEN

I filmen får vi reda på hur Sverige styrs och vilka näringar och stora företag som är betydelsefulla. Vi får också veta vilka som är de största näringarna och export- och importprodukterna. Filmen berättar om hur det fattiga Sverige blev ett rikt land och vad de flesta arbetar med idag. Idag får Sverige ta del av nya kulturer på grund av att människor från olika delar av världen har kommit hit. Kulturlivet är stort och varierat. Exempel på kulturpersonligheter är Selma Lagerlöf, Stieg Larsson och Alicia Vikander som representerar Sverige. Sveriges satsning på alternativa energikällor är exempel på landets engagemang för en hållbar utveckling.

Ämne: SO

Målgrupp: Från 10 år

Längd: 15 min

KOPPLINGAR TILL LGR 11

Filmernas innehåll utgår från LGR11 med frågeställningar och uppgifter som utmanar elevens förmågor.

Kursplan – Geografi

Syfte

“Undervisningen i ämnet geografi ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om geografiska förhållanden och utvecklar en geografisk referensram och ett rumsligt medvetande. Undervisningen ska ge eleverna kunskap om kartan och kännedom om viktiga namn, läges- och storleksrelationer så att de kan orientera sig och dra slutsatser om natur- och kulturlandskap och om människors levnadsvillkor.”

Ur det centrala innehållet för årskurs 4-6 Geografi

- De svenska, nordiska och övriga europeiska natur- och kulturlandskapen. Processen bakom samt deras utmärkande drag och utbredning.
- Jordens naturresurser, till exempel vatten, odlingsmark, skogar och fossila bränslen...
- Fördelningen av Sveriges, Nordens och övriga Europas befolkning samt orsaker till fördelningen och konsekvenser av denna.
- Namn och läge på Sveriges landskap samt orter, berg, hav och vatten i Sverige samt huvuddragen för övriga Norden
- Kartan och dess uppbyggnad med färger, symboler och skala.
- Centrala ord och begrepp som behövs för att kunna läsa, skriva och samtala om geografi.
- Hur val och prioriteringar i vardagen kan påverka miljön och bidra till en hållbar utveckling.

Ur det centrala innehållet för årskurs 7-9 Geografi

- Jordens klimat- och vegetationszoner samt på vilka sätt klimatet påverkar människors levnadsvillkor.
- Förnybara energitillgångar, till exempel sol- och vindenergi och alternativa drivmedel.
- Centrala ord och begrepp som behövs för att kunna läsa, skriva och samtala om geografi.

Kursplan – Historia

Syfte

“ Undervisningen ska ge eleverna förutsättningar att tillägna sig en historisk referensram och en fördjupad förståelse för nutiden. De ska också få möjlighet att utveckla en kronologisk överblick över hur kvinnor och män genom tiderna har skapat och förändrat samhällen och kulturer..”

Ur det centrala innehållet för årskurs 4-6 Historia

- Exempel på hur forntiden, medeltiden, 1500-talet, 1600-talet och 1700-talet kan avläsas i våra dagar genom traditioner, namn, språkliga uttryck, byggnader, städer och gränser.
- Norden befolkas. De utmärkande dragen för stenåldern, bronsåldern och järnåldern.
- Nordens kulturmöten med övriga Europa och andra delar av världen genom ökad handel och migration, till exempel genom vikingatidens resor och medeltidens handelssystem.
- De nordiska staternas bildande.
- Tidsbegreppen vikingatiden, medeltiden, stormaktstiden och frihetstiden samt olika syn på deras betydelser.

Ur det centrala innehållet för årskurs 7-9 Historia

- De båda världskrigen, deras orsaker och följder.
- Hur historia kan användas för att förstå hur den tid som människor lever i påverkar deras villkor och värderingar.

Kursplan – Samhällskunskap

Syfte

“ Undervisningen i ämnet samhällskunskap ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om hur individen och samhället påverkar varandra. Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla en helhetssyn på samhällsfrågor och samhällsstrukturer. I en sådan helhetssyn är sociala, ekonomiska, miljömässiga, rättsliga, mediala och politiska aspekter centrala.”

Ur det centrala innehållet för årskurs 4-6 Samhällskunskap

- Ekonomiska villkor för barn i Sverige och i olika delar av världen. Några orsaker till, och konsekvenser av, välstånd och fattigdom.

Ur det centrala innehållet för årskurs 7-9 Samhällskunskap

- Några olika stats- och styrelseskick i världen.
- Hur länders och regioners ekonomier hänger samman och hur olika regioners ekonomier förändras i en globaliserad värld.
- Europeiskt och nordiskt samarbete, dess bakgrund och innehåll.

Kursplan – Religionskunskap

Syfte

“ Undervisningen ska stimulera eleverna att reflektera över olika livsfrågor, sin identitet och sitt etiska förhållningssätt. På så sätt ska undervisningen skapa förutsättningar för eleverna att utveckla en personlig livshållning och förståelse för sitt eget och andra människors sätt att tänka och leva.”

Ur det centrala innehållet för årskurs 4-6 Religionskunskap

- Frågor om vad ett bra liv kan vara och vad det kan innebära att göra gott.

Ur det centrala innehållet för årskurs 7-9 Religionskunskap

- Etiska begrepp som kan kopplas till frågor om hållbar utveckling, mänskliga rättigheter och demokratiska värderingar, till exempel frihet och ansvar.

Kursplan – Svenska

Syfte

“ Undervisningen ska även bidra till att eleverna får möta och bekanta sig med såväl de nordiska grannspråken som de nationella minoritetsspråken.”

Ur det centrala innehållet för årskurs 4-6 Svenska

- Att argumentera i olika samtalssituationer och beslutsprocesser.
- Språkbruk i Sverige och Norden. Några varianter av regionala skillnader i talad svenska. Några kännetecknande ord och begrepp i de nordiska språken samt skillnader och likheter mellan dem. Vilka de nationella minoritetsspråken är.

Ur det centrala innehållet för årskurs 7-9 Svenska

- Muntliga presentationer och muntligt berättande för olika mottagare, om ämnen hämtade från skola och samhällsliv. Anpassning av språk, innehåll och disposition till syfte och mottagare. Olika hjälpmedel, till exempel digitala verktyg, för att planera och genomföra muntliga presentationer.
- Språkbruk i Sverige och Norden. Några varianter av regionalt färgat talspråk i Sverige och olika språk i Norden. Några kännetecknande ord och begrepp samt skillnader och likheter mellan de olika språken.

FÖRMÅGOR SOM TRÄNAS

I den här filmserien med filmhandledning tränas framförallt förmågorna

1. Begreppsförståelse
2. Analysförmåga
3. Kommunikativ förmåga

FÖRE FILMVISNINGEN

Resonera om Norden. Vilka länder ingår? Är vi lika/olika varandra – livssyn, ekonomi och kultur.

Vad är det som gör kulturer annorlunda? Kan två grannländer vara olika varandra? Jämför de olika nordiska länderna?

Vilket land tror du är rikast i Norden? Motivera ditt svar?

Känner du till några svenska kända personligheter?

Diskutera vad som är typiskt svensk när det gäller maten, värderingar, historia, kultur?

Vad tycker du är bäst med Sverige? Vad tycker du är sämst med Sverige?

Gå genom begreppen: demokrati, försvarsalliansen NATO, industrialisering, bruttonationalprodukt, globala företag, tjänsteyrken, E-sport, hållbar utveckling.

UNDER FILMVISNINGEN

Notera exempel på vad du tror är orsakerna till att Sverige är ett av världens rikaste länder?

EFTER FILMVISNINGEN

Frågor efter filmen

POLITIK

1. Var ligger Sveriges riksdag och regering – och vilka funktioner har de?
2. Vilken funktion har kungafamiljen?
3. Hur förhöll sig Sverige under de två världskrigen? Varför?
4. Sverige är inte medlem i NATO. Varför inte?
5. Resonera: Varför tror du att Sverige är medlem i FN och EU? Vilka rättigheter och skyldigheter har Sverige då?

EKONOMI OCH NÄRINGSLEV

1. Vilka stora näringar har Sverige?
2. Vad vet du om svenskarnas metallproduktion?
3. Vad vet du om Sveriges skogproduktion?
4. Vilka länder exporterar Sverige mest till?
5. Vad odlas mest i Sverige? Ge exempel.
6. Vilka internationellt kända svenska författare känner du till?
7. Vad vet du om bilföretaget Volvo?
8. Varför kan man säga att Sverige är ett rikt land?
9. Vet du om någon/några av dina släktingar som har ett tjänsteyrke?
10. Resonera: Vilka av Sveriges olika näringar har störst betydelse för vår ekonomi? På vilket sätt?
11. Resonera: Varför har många svenska klädföretag så billiga kläder? Bra eller dåligt?

MILJÖ OCH KLIMAT

1. Vilka energikällor använder Sverige?
2. Hur stor del av energiproduktionen i Sverige kommer från vindkraft?
3. På vilka sätt försöker Sverige vara miljömedvetet när det gäller energiproduktion?
4. Hur påverkar miljön fritidsintressena hos invånarna i Sverige ?
5. Vad innebär ett tempererat klimat?
6. Resonera: Vilka förutsättningar har Sverige för hållbara energilösningar?

KULTUR OCH VARDAGSLIV

1. Vilka kulturpersonligheter nämns i filmen? Känner du till andra?
2. Vem var Ingmar Bergman? Undersök.
3. Vad tror du att svenskarna tycker om att göra på sin fritid?
4. Vilka fem nationella minoriteter finns i Sverige?
5. Resonera: Vad är typiskt svenskt?

Kreativa uppdrag

1. Gör en artikel om hur framtiden kommer att se ut i Sverige. Tänk både socialt och miljömässigt.
2. Sverige är alliansfritt. Skriv en artikel om hur det skulle vara om landet inte var det.
3. Gör en podcast om svenskarnas kultur. Välj mellan musik, film, konst, teater. Eller om allt. Förbered med fakta och frågor. Var en eller två personer och prata om Sverige. Spela svensk musik och delar av filmen mm för att göra podcasten riktigt intressant. Förbered även i vilken ordning ni ska ta upp olika ämnen. Spela in med din telefon eller dator. Redovisa i klassen.

